Veebruar 2026
nr. 154

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri

15 aastat lastehoidu

Pauluse lastehoiul täitus 15 aastat.

29. jaanuari hommikul kell 10 kogunesid lastehoiu lapsed, lapsevanemad, praegused ja endised töötajad ning koguduse esindajad kiriku tiibhoone saali kostüümipeole, millega tähistati lastehoiu 15 tegevusaasta täitumist. Sõna võtsid Stella Mary Pahmar, kes on lastehoiu tööd koordineerinud algusest peale ning kelle teekond siin hoius lõpeb nüüd veebruarikuuga, ja koguduse õpetaja Kristjan Luhamets, kes tänas Stellat lillekimbuga.

Seejärel laulsid lapsed Anna Humala juhendamisel ning multikategelane Chase Käpapatrullist mängis lastega ja meisterdas õhupallidest mänguasju. Kaetud oli kringlilaud.

2008. aasta augustis pakkusid kolm kena inimest välja lastehoiu rajamise mõtte. Koguduse juhatus langetas vastava otsuse 20. oktoobril 2008. a. Jaanuaris 2009 olid joonised valmis ja 1. novembril läks ehitus lahti. Tartu Pauluse lastehoid avas esimest korda uksed 3. jaanuaril 2011. a.

Peapiiskop Viilma esitleb raamatut

Täna, 1. veebruaril pärast jumalateenistuse lõppu esitleb peapiiskop Urmas Viilma Pauluse kiriku krüptis oma raamatut "Rist kolbal: Kuidas saada pühaks". See on ühtlasi reisikiri ja palveraamat ehk palverännuraamat. Raamat on illustreeritud paljude fotodega ning mõeldud teejuhiks neile, kes soovivad mõtestada oma elu ja astuda sammu lähemale Jumalale.

Eestpalvekogudus on taas Saku

Aastal 2026 on Tartu Pauluse eestpalvekoguduseks Saku kogudus Harjumaal. Viimati loositi Tartu Pauluse ja Saku eestpalvekogudusteks 2020. a. Toona võisime kaasa elada Saku kiriku pühitsemisele. Saku kogudus asutati 2. veebruaril 2013, alates 2025 teenib kogudust õpetaja Ariel Süvari.

Noppeid aruandest

Aastal 2025 tegi Tartu Pauluse koguduses liikmeannetuse 1246 inimest. Liikmeannetajate keskmine vanus oli 59 aastat ning 33% neist olid mehed. Viimase kahe aasta jooksul on vähemalt ühe liikmeannetuse teinud 1554 inimest, kolme aasta jooksul 1741.

Ristimisi oli lõppenud aastal meie koguduses 101, leeriõnnistamisi 109, laulatati 17 paari ja maeti 193 surnut.

Kõige noorem ristitu oli 20-päevane ja kõige vanem 71-aastane. Ristitute keskmine vanus oli 22 aastat. Leeritatute keskmine vanus oli 33 aastat, neist 38% olid lapsena ristitud, teised ristiti vahetult enne leeripüha.

15 laulatuse juures toimetas vaimulik ka abielu riikliku registreerimise, kahel juhul oli abielu registreeritud juba enne laulatust. Kõik pruudid olid Tartu Pauluse koguduse liikmed, neli peigmeest aga teistest kogudustest.

Maetute keskmine vanus oli 82 aastat: meestel 77, naistel 86. Vähemalt 100-aastaseks elas viis inimest. 38% lahkunutest maeti kirstuga, ülejäänud tuhastati.

Aasta jooksul oli Pauluse kirikus 43 kontserti. Kõigi kontsertide peale kokku oli umbes 2500 esinejat ja üle 15 000 kuulaja.

Möödunud aastal elavnes noortetöö. 8. mail korraldati suurem noorteõhtu leerinoortele ning alates juunikuust sai sellest igakuine "ÜKSnoortekas".

Külvi Tamm: tegin otsuse, et Jumal

Külvi on olnud aastakümneid Tartu Pauluse koguduse liige. Ta käib igal pühapäeval kirikus ning lisaks osaleb neljapäeviti Taizé palvustel.

Saame kõigepealt tuttavaks. Räägi palun oma lapsepõlvekodust ja perekonnast!

Ma sündisin 1945. aastal Tartus. See oli sõjajärgne aeg. Olin peres üksik laps. Mu tädi lapsed elasid Võrus ja koolivaheajad veetsin ma ikka Võru linnas, kuna seal olid ka teised lapsed. Minu pere ei olnud usklik, aga minu emapoolne vanaema oli sügavalt usklik inimene. Igal hommikul oli seal põlvitamas maas ja palvetas ja põrand oli pisaratest märg. Me olime nii 12- kuni 13-aastased ja meile tegi see nalja, me naersime ta üle, mina naersin veel kõige enam. Läks mõni aasta edasi ja ma minestasin koolis ära. Siis viidi mind haiglasse ja minult võeti seljaüdi proov ja mulle jäid sellest tukslevad peavalud. Käisin Tartu Pedagoogilise kooli harjutuskoolis. Seal olid ilusad klassiruumid ja trepikäsipuud. Siis juhtus nii, et üks poiss lasi trepikäsipuust alla ja lendas jalgadega mu kõhtu ja mina kukkusin vastu kivipõrandat. Ninaverejooksud tulid sellest alates. Siis kõrvetati mu nina, aga midagi ei aidanud ja ikka olid need verejooksud. Olin teise vanaema juures, võtsin tablette ja lamasin. Siis sõitis see usklik Võru vanaema mind vaatama. Nüüd saan ma varsti 81-aastaseks, aga see palve on mul ikka meeles. Ta tuli minu voodi juurde, pani käed palveks kokku ja ütles: „Kallis Taevaisa, sündigu küll sinu ja mitte minu tahtmine, aga kui sa tahad, siis sa võid selle lapse terveks teha, sest ega sinu käsivars ei ole jäänud lühemaks ega ole sinu vägi jäänud vähemaks“. Läks mõni tund mul seal voodis veel mööda ja samal päeval ei jooksnud mul enam ninast verd ega olnud mul tukslevat peavalu. Sellest päevast kuni siiani olen nendest hädadest vaba. Ma mäletan, et sel samal päeval, kui Jumal oli mu terveks teinud, võtsin ma vanaemal ümber kaela kinni ja nutsin ja ütlesin, et nüüd ma saan aru palvetamise tähtsusest. Sellest päevast alates ei ole mul enam mingit kahtlust, kas Jumal on

olemas ja kas ta kuuleb meie palveid või mitte.

Kas sa käisid siis ka leeris?

Jah, ma käisin siis ka leeris ja ikka Võru linnas. Tookord, üle 60 aasta tagasi oli vaid neli leerilast. Mina olin üks nendest. Võru rajooni ajalehes "Töörahva Elu" oli foto meist neljast leerilapsest ja all oli kiri: näete, meie seas on veel paraku mõned alaarenguga noored, kes käivad kirikus. Selline oli nõukogude aeg.

Kus sa õppinud oled ja mis eriala?

Tartus õppisin Pedagoogilises harjutuskoolis. Sealt läksin edasi Tartu 8. Keskkooli, aga lõpuklassi ajal läksid mu ema ja isa lahku ja majanduslikel põhjustel lõpetasin ma õhtukooli.

Kuidas sa oma abikaasaga tuttavaks said?

Oma abikaasaga sain tuttavaks Võru linnas, kus ma pilli mängisin. Olin 24-aastane, kui ma abiellusin ja meie laulatus oli Tartus Peetri kirikus. See

oleks mu elus kõiges esikohal

oli haruldane asi tol nõukogude ajal. Üks tuttav isegi filmis seda kaameraga. Meil on kaks last: poeg Kristjan ja tütar Kersti. Pojal on kaks tütart ja nemad on sportlased. Tütrel on üks laps ja tal on juba ka laps, Johanna. Nii et ma olen juba vana-vanaema.

Kus sa töötanud oled?

Alguses töötasin lasteaiakasvatajana. Siis tuli mul häälepaelte põletik, mul ei soovitatud enam sellel alal edasi töötada. Kuna ma olin keskkooli lõpetanud, sain ma edasi minna õppima juuksuriks. Minu õpetajaks oli samuti üks Pauluse koguduse liige, kes elas hiljem 104-aastaseks, nimelt Aino Aasmäe. Siis olin ma hulk aastaid juuksuriameti peal. Mul tuli juuksurisalongis allergia nende keemiliste ainete peale, mida seal näiteks juuste värvimiseks kasutatakse. Lahendusena kutsus Aino Aasmäe mind Vanemuise teatrisse juuksuriks tööle, kus ta ise juba ees töötas. Ka seal töötasin ma hulk aastaid. Pärast seda hakkasin ma kasvuhoonetes lilli kasvatama ja minust sai veel lilleseadja. Lilleseadja amet on mul olnud nüüd kuni pensionieani välja. Meil on perefirma ja ma käin veel praegugi aitamas oma lapsi paar korda nädalas, kui neil abi vaja on.

Kuidas su koguduslik elu edasi läks?

Tartus hakkasin ma käima Peetri koguduses. Käisin seal mitmeid aastaid. Seal ei käinud paraku mitte ühtegi noort inimest peale minu. Kõik olid vanemad inimesed. Nad lausa küsisid mu käest, et kas sa ise tahad siin käia ja ma ütlesin, et tahan küll. Lisaks sellele oli see kirik väga külm ning minu kodust väga kaugel. Siis ma hakkasin käima Pauluse kirikus. See oli köetud ja soe ja hea oli siin olla. Ma küsisin Pauluse kirikust, et kas see on patt, kui ma ühest luterlikust kogudusest lahkun ja liitun teise luterliku kogudusega. Mulle öeldi kantseleis, et see pole mingi patt ja liituge palun Pauluse kogudusega. Ma hakkasin siin kirkus käima juba õpetaja Johannes Selliovi ajal. Siis tuli õpetaja Harald Tammur ja siis Joel Luhamets ja nüüd siis Kristjan Luhamets. Kogu selle aja olen ma siin kirikus käinud. Lapsi võtsin ka ikka nõukogude ajal juba kirikusse kaasa. Poeg veel hiljaaegu ütles: „Ema, ära arva, et need ususeemned on tühja läinud, mis sa siis mu ellu külvasid. Mul on see kõik meeles“. Minu tütretütar on käinud Pauluse kirikus pühapäevakoolis. Nüüd paar aastat tagasi, kui Pauluses oli kuldleer, olin ma nende seas, sest mul oli 60. leeriaastapäev ehk teemantleer.

Kuidas Sa jõudsid sügavama usuni Jumalasse, kus sa praegu oled?

See tuli kuus-seitse aastat tagasi, koroona ajal. Mind pandi samuti olude sunnil koju nö "koduaresti" nagu kõik ju siis kinni pandi. Ja nii ongi, et muidu lasevad inimesed ringi nagu oravad rattas ja muule pole sügavamalt aega järele mõeldagi. Mulle oli Jumal nagu mingi taskujumal, sest kui mul oli mingi raskus või mure, siis ma pöördusin alati abi saamiseks Jumala poole palves ja ma sain ka palvevastuseid. Kui ma sain lõpuks tänu Jumalale aru, et ma olen valesti elanud, siis ma panin käed palveks kokku ja ütlesin Jumalale, et anna andeks, et ma olen valesti elanud, sest Sina ei ole olnud esikohal mu elus. Siis ma tegin otsuse, et ma tahan, et Jumal oleks esikohal mu elus. Sellest peale olen ma igal päeval olnud palves. Olen tahtnud ja saanud ka teisi inimesi juhatada Jeesuse juurde nendega koos päästet palvetades. See on eriline suur rõõm, kui olen saanud kedagi Jeesuse juurde juhatada.

See on eriline suur rõõm, kui olen saanud kedagi Jeesuse juurde juhatada.

Kas sa osaled koguduse tegevustes veel peale pühapäevaste kirikuskäimiste?

Jah, ma käin iga nädal Taizé palvusel meie kiriku krüptis, mida korraldab ja viib läbi õpetaja Andrus Mõttus. Seal on väga hea osaleda. Seal võiks palju rohkem inimesi käia. Lisaks olen osalenud esimesel aastal Pastoraadi Piiblikoolis.

Kas Sul on mõni palvevastus ka hilisemast elust tuua?

Mõni aasta tagasi, kui ma tulin autoga Riia tänavat mööda Elva suunast linna poole sisse Pauluse kiriku juurde ja tegin vasakpöörde kiriku parklasse. Et seda ei tohi teha, sain kohe pärast seda teada. Nimelt sõitis mulle järgi parkasse politseitöötaja. Mul tulid pisarad silma ja südames ma palusin Jumalalt abi selle asja pärast, et üks hea lahendus tuleks. Ma vabandasin tema ees ja kahetsesin ning politseinik ei teinud mulle trahvi. Nüüd ma muidugi sealt enam vasakpöördega Pauluse kiriku juurde ei keera, vaid lähen Filosoofi tänavalt paremale ja sealt suurema ringiga tulen seaduslikult tagasi.

Mis Su usuelus Sind kinnitab?

Igal päeval ma annan palves oma päeva Jumala kätte ja lõpetan palve alati Meie Isa palvega.

Mis on Su lemmikkirjakoht?

Minu lemmikuks on Piiblis Vanast Testamendist Psalm 91. Selle läbi Jumal aitab ja kinnitab mind alati. Kui mul on raskusi, siis palvetan ja loen seda psalmi isegi mitu korda endale ette. See on väga julgustav. Toon siinkohal ära vaid selle esimese osa, edasi saab igaüks seda juba ise Piiblist lugeda: *„Kes Kõigekõrgema kaitse all elab ja alati Kõigeväelise varju all viibib, see ütleb Issandale: „Sina oled mu varjupaik ja mu kindel mäelinnus, mu Jumal, kelle peale ma loodan! Sest tema kisub su välja linnupüüdja paelust, hukkava katku käest. Oma tiivasulgedega kaitseb ta sind ja tema tiibade all sa leiad varju; tema tõde on kilp ja kaitsevall“.*

Küsimusi esitas
FRED RAJU

Jumalateenistused

Jumalateenistused Tartu Pauluse kirikus on igal pühapäeval kell 10.

Kolmapäeval, 18. veebruaril kell 18 on **tuhkapäeva** jumalateenistus.

Ülekanded jumalateenistusest on Pereraadios, Youtubes ja Facebookis.

Kirikus on avatud **mängutuba**, kus on võimalik jumalateenistust jälgida ekraani ja kõlarite abil.

Pühapäevakool

Tunnid laupäeviti kell 11.00:

2 – 4 aastased (Eleri Luhamets, Mia-Maria Lorenz ja Maarja Raju)
5 – 6 aastased (Aleksander Erstu ja Mari-Liis Kurvits)
I – II klass (Karin Kuusk ja Katrin Kull)
III – V klass (Anu Seppa ja Heli Lätt)
VI – VIII klass (Katrin Burman)

Lastekoori proov on 7. veebruaril kell 10. Kõik uued lauljad on teretulnud.

Uus leerikool

Kevadine leerikool algab 16. ja 19. veebruaril kell 18.00. Tunnid on kahes rühmas: esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18.00 – 19.30. Leeripüha on 3. mail 2026. Tunde viivad läbi õpetaja Kristjan Luhamets ja piiskop Joel Luhamets.

Noortele

Noorteõhtu on reedeti kell 18 kiriku noortetoas. Järgmine **ÜKSnoortekas** on 28. veebruaril kell 18 krüptis.

Kiriku noortepäevad (JäPe) teemal "Elu parim elu" on 9.-12. juulil Pühal, Saaremaal. www.jape.ee

Info: Elise Nora Pruun, tel 58156209.

Sinod on Avinurmes

Kolmapäeval, 8. aprillil kell 10 on Avinurme kirikus Tartu praostkonna sinodi jumalateenistus. Järgnevast koosolekust võtavad osa vaimulikud ja koguduste valitud saadikud. Tartu Pauluse kogudust esinavad sinodil Kalle Kepler, Koit Pindmaa ja õpetaja Kristjan Luhamets.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid kolmapäeviti kell 17.00 tiibhoone teise korruse saalis. Piiskop Joel Luhamets kõneleb prohvet Eelija ning seejärel ka prohvet Eliisa elust. Misjonär Liisa Rossi kõneleb vähetuntud piiblitegelastest.

Taizé palvused neljapäeviti 17.30.

Piibliringid:
P, 1. veebr kell 11.45 (Juta)
R, 6. veebr kell 18.00 (Kristjan)
E, 9. veebr kell 17.30 (Markus)
T, 10. veebr kell 17.00 (Merce ja Kai)
K, 11. veebr kell 17.30 (ingl k)
R, 13. veebr kell 17.00 (Aino)
P, 15. veebr kell 11.45 (Juta)
R, 20. veebr kell 18.00 (Kristjan)
E, 23. veebr kell 17.30 (Markus)
K, 25. veebr kell 17.30 (ingl k)
R, 27. veebr kell 17.00 (Aino)
P, 1. märts kell 11.45 (Juta)
T, 3. märts kell 17.00 (Merce ja Kai)
R, 6. märts kell 18.00 (Kristjan)
E, 9. märts kell 17.30 (Markus)
K, 11. märts kell 17.30 (ingl k)
R, 13. märts kell 17.00 (Aino)
P, 15. märts kell 11.45 (Juta)
T, 17. märts kell 17.00 (Merce ja Kai)

Kammerkoor teisipäeviti kell 18.15

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 9-17, L 9-14, P 9-10, telefon 5550 6363.

Liikmeannetusi saab teha kantseleis või ülekandega. Arve nr: EE282200 221005105336, saaja: Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse kogudus.

Raamatupood on avatud E-R 10-17, L 10-14 ja P pärast jumalateenistust.

Koguduse nõukogu koosolek on 8. märtsil pärast jumalateenistust.

Kontserdid

R, **20. veebr** kell 19 Vanalinna Hariduskolleegiumi keelpilliorkester ja Tallinna Kammerorkester. Kavas on eesti muusika Rudolf Tobiasest Erkki-Sven Tüürini. Dirigent Rasmus Puur. Piletid 18€ ja 28 €

P, **22. veebr** kell 19 Seto leelokoor Kullakõsõ. Kontsert kestab poolteist kuni kaks tundi ilma vaheajata. Piletid 12 €, 20 €, 28 € ja 35 €.

125 aastat õpetaja Arnold Võsu sünnist

6. veebruaril möödub 125 aastat Tartu Pauluse koguduse endise õpetaja Arnold Võsu sünnist.

Arnold Võsu sündis Pangodi vallas talupidaja Peeter Võsu pojana. Kaks nooremat venda surid lapsena.

Arnold Võsu õppis Laguja vallakoolis, Otepää progümnaasiumis ja Hugo Treffneri Gümnaasiumis. Ta osales vabatahtlikuna Eesti Vabadussõjas ning sai seetõttu valida talu ja tasuta ülikooliharidus vahel. Kuna talu oli tal juba olemas, valis Arnold hariduse. Ta lõpetas õhtugümnaasiumi ja astus 1925. aastal Tartu ülikooli usuteaduskonda. 6. aprillil 1931 laulatati Äksi kirikus Arnold Võsu ja Salme Raika. Nende abielust sündis kolm tütart. Pärast usuteaduskonna lõpetamist oli Arnold Võsu prooviaastal Otepääl. 25. veebruaril 1934 ordineeris piiskopi kohusetäitja Aleksander Kapp ta Tartu Peetri kirikus Valga praostkonna vikaarõpetajaks. Lühikest aega teenis Arnold Võsu Halliste kogudust, oli seejärel ühe aasta Türi abiõpetaja ja kaks aastat Rõuge abiõpetaja. 1937 sai temast Roosa koguduse õpetaja. 1943 kutsuti ta teenima Tartu Maarja kogudust. Alates 8. veebruarist 1948 kuni 1. maini 1959 teenis Arnold Võsu Tartu Pauluse kogudust, seejärel läks ta Lüganusele, kust Johannes Selliov Tartu Paulusesse tuli. Arnold Võsu suri Lüganuse koguduse õpetajana 21. juulil 1971 ning maeti Tartu Pauluse surnuaeda.

Arnold Võsu oli rahuliku ja lepliku loomuga inimene, kes teenis Pauluse kogudust kõige tröötitumal ajal, mil kirik oli varemetes ja needki ähvardati lammutada. Arnold Võsu kauge sugulane (täditütre lapselapslapse väimees) on praegune Tartu Maarja koguduse õpetaja Timo Švedko.

Valga praostkond 100

3.–4. veebruaril 1926 kogunes Valga Peetri koguduse leerisaali vastloodud Valga praostkonna esimene sinod. Selle mälestuseks korraldab Valga praostkond sündmuste sarja, mis kulmineerub maikuus laulupäevaga.